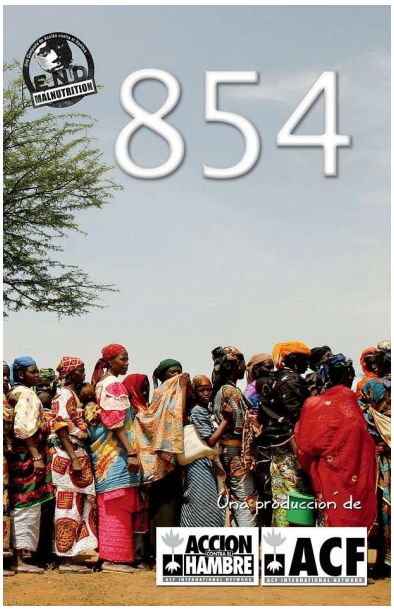

ACCION CONTRA EL HAMBRE
ACF INTERNATIONAL
Acció contra la Fam

MUSEU DE LA CIÈNCIA I DE LA TÈCNICA DE CATALUNYA

Dijous 3 de novembre del 2011 | 19 hores

Cicle de Vídeo Fòrum amb la projecció del documental: "854"

al Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya (mNACTEC). Rambla d'Ègara, 270. TERRASSA.

Direcció: David Muñoz. Durada: 24 minuts
Producció: Acció Contra la Fam (2008)

I. SINOPSI

854 és el nombre de milions de persones que patien fam l'any 2008, quan es va gravar el documental. Actualment, el nombre ha augmentat fins a 925 milions de persones. Níger és un país de la regió del Sahel, al sud del desert del Sàhara, que es veu periòdicament afectat per la fam estacional i la conseqüent desnutrició. Durant els 24 minuts que dura el documental, David Muñoz narra el drama de la fam donant veu als seus propis protagonistes: els habitants de Mayahi (Níger) que la sofreixen en primera persona i els que treballen amb ells cada dia per a posar-li fi.

II. NÍGER: UNA VÍCTIMA DE LA FAM ESTACIONAL

El fet que la majoria de les famílies pobres del món visquin en zones rurals i treballin en el sector agrícola i ramader els converteix en el col·lectiu més vulnerable en termes de pobresa, fam i malalties que van lligats als cicles de producció, a les variacions de preus i al clima. Moltes d'elles viuen en zones on les condicions climàtiques només permeten una collita a l'any, per tant, els converteix en les poblacions amb més risc de sofrir un període de fam anual, fenomen que es coneix amb el nom de **fam estacional**. Conseqüentment, la major part dels períodes de desnutrició aguda severa no es deuen a conflictes ni a desastres naturals sinó a aquest període d'escassetat caracteritzat per una mancança de reserves alimentàries de collites anteriors i a una limitada disponibilitat d'aliments en el mercat. Com a resultat, es redueixen les racions alimentàries i augmenten substantivament els preus dels aliments.

"*854*" mostra com la pobresa constant i no els desastres naturals o els conflictes són les causes de la desnutrició infantil a Níger, on un de cada quatre nens mor abans de complir els cinc anys. El documental mostra com Acció contra la Fam frena l'augment de víctimes de la desnutrició aguda severa a través d'un tractament domiciliari que permet arribar al triple de malalts que fa uns anys i el cost del qual no supera els 60 € per nen. La seva eficàcia es basa sobretot en l'ús segur d'aquests productes a les llars. Amb aquest nou model, únicament els nens severament desnodrits i amb complicacions mèdiques ingressen als Centres Nutricionals . "854" mostra l'evolució d'un nen en situació de desnutrició aguda severa, des del seu ingrés en el Centre Nutricional d'Acció contra la Fam, fins a la seva posterior recuperació.

III. ALGUNS TEMES RELACIONATS

- *La falta d'accés a l'aigua potable* causa el 85% dels casos de desnutrició**.**
- *La fam no és una fatalitat*. El documental mostra que la fam no és una conseqüència inevitable de la naturalesa o l'atzar. Entre les causes de la fam hi trobem l'accés i la redistribució dels recursos, la falta d'accés als mercats, les polítiques comercials ineficaces, les conseqüències associades al canvi climàtic o la discriminació de la dona. Moltes d'elles son situacions evitables. Per tant, la fam és una situació injusta que té solució.

- *La fam també és un problema social*. Un país pot perdre fins al 3% dels seu Producte Interior Brut (PIB) a causa de la desnutrició que afecta a la mà d'obra present i futura perpetrant el cercle viciós entre la fam i la pobresa.
- *La crisis econòmica ha afectat als petits agricultors*. Els que dediquen la majoria dels seus ingressos a comprar aliments resulten els més perjudicats per la pandèmia de la fam ja que només compten amb solucions extremes com: reduir el nombre de racions d'aliments, endeutar-se, vendre béns immobles o immigrar.
- *Les conseqüències de la fam.* La fam es considera a vegades una situació transitòria que es soluciona subministrant aliments. Però, la desnutrició infantil té conseqüències en el desenvolupament cognitiu dels nens. Un nen que ha patit desnutrició abans dels cinc anys tindrà dificultats de concentració i aprenentatge en el futur, afectant les possibilitats d'un nen d'escapar del cicle de la pobresa.
- *La complexitat del problema*. La inseguretat alimentària és un problema complex i multicausal. La fam mata silenciosament a milions de persones cada any. Per tant, la lluita contra la fam requereix un compromís a llarg termini per part dels governs dels estats afectats i els donants. No obstant, els mitjans de comunicació i els donants són més sensibles a les crisis puntuals i als desastres naturals, amb un major impacte mediàtic per la seva càrrega emotiva i perquè les seves causes resulten més fàcils de comprendre.
- *La lluita global contra la desnutrició*. El tractament de l'estacionalitat, i la reducció de la desnutrició característica dels períodes d'escassetat, contribueix directament a la reducció de la mortalitat entre els nens menors de cinc anys (segon Objectiu del Mil·lenni) i disminueix el risc de proliferació de malalties (sisè Objectiu del Mil·lenni).

EL CICLE DE LA FAM ESTACIONAL:

1. Cultius poc productius. Els petits agricultors no sols treballen parcel·les de terres molt petites, sinó que a més a més el sòl està desgastat degut a la falta de nutrients i bones llavors, així com a la manca de pluges.
2. Manca d'emmagatzematge. En els casos on els conreus són suficientment abundants per a mantenir la família durant tot l'any el problema és l'emmagatzematge de les reserves, que sovint causa grans pèrdues econòmiques. Aquest problema obliga les famílies a decidir entre produir cultius de baixa productivitat però de fàcil emmagatzematge.
3. Dependència del mercat per a l'obtenció d'aliments. Moltes famílies venen part de la collita a preus baixos per a obtenir diners per a diversificar la seva dieta o tan sols per a poder comprar aliments durant l'època d'escassetat, que després han de comprar novament al mercat a preus molt més alts degut a l'augment de la demanda.
4. La combinació de períodes d'escassetat i els alts preus del mercat són una de les causes principals de la desnutrició.

IV. PER A SABER MÉS:

- Acció contra la Fam: www.accioncontraelhambre.org
- Informació sobre l'exposició "Mercat Fam": www.mercadohambre.org
- Blog dels cooperants d'Acció contra la Fam: www.accioncontraelhambre.org/blog
- Blog Mapamundi El Periódico de Catalunya:www.elperiodico.com/BLOGS/MAPAMUNDI/
- *"¿De qué se alimenta el hambre? El impacto de los precios de los alimentos en la desnutrición y en la inseguridad alimentaria",* S. Hauensteun, S. Hadley i B. Cichon. Acción contra el Hambre e Icaria Ed. Barcelona, 2009.
- *"El hambre estacional. La lucha silenciosa por los alimentos en el mundo rural más empobrecido".* S. Devereux, B. Vaitla, S. Hauenstein. Acción contra el Hambre e Icaria Ed. Barcelona, 2008.

V. QUÈ POTS FER TU: Cooperant 2.0: http://www.accioncontraelhambre.org/cooperante.php